

Zpráva - virologická surveillance ARI/ILI včetně molekulární surveillance SARS-CoV-2 k 15/12/2025

NRL pro chřipku a nechřipková respirační virová onemocnění

RNDr. Helena Jiřincová, Ing. Lucie Mrázková, Ph.D., Mgr. Lenka Knapová, MUDr. Radomíra Limberková

EU/EHP 49. KT

- Počet pacientů v primární péči s příznaky respiračního onemocnění, je v přibližně polovině zemí zvýšený. To naznačuje, že v současné době v Evropské unii/Evropském hospodářském prostoru (EU/EHP) dochází k významné cirkulaci respiračních virů.
- Cirkulace viru chřipky nadále roste a většina zemí nyní hlásí rozsáhlou aktivitu s nízkou až střední intenzitou. Chřipka typu A je dominantní ve všech zemích, přičemž A(H3N2) je v posledních týdnech hnací silou rostoucího trendu. Cirkulace je nejvyšší u dětí ve věku 5–14 let. V některých zemích je pozorován nárůst hospitalizací, který postihuje všechny věkové skupiny, ale především dospělé ve věku 65 let a starší.
- Aktivita chřipky se zvýšila o tři až čtyři týdny dříve než v předchozích dvou sezónách.
- Zpráva ECDC o hodnocení hrozeb, která hodnotí riziko chřipky pro EU/EHP v kontextu rostoucí cirkulace viru A(H3N2) subklády K, nastiňuje klíčová doporučení, včetně očkování, používání antivirotik, používání roušek ve zdravotnických zařízeních a zařízeních dlouhodobé péče a připravenosti na zdravotní péči. Tato doporučení by měla být pečlivě zvážena a neprodleně provedena vzhledem k současné epidemiologické situaci a blížícímu se svátečnímu období.
Viz: Threat Assessment Brief: Assessing the risk of influenza for the EU/EEA in the context of increasing circulation of A(H3N2)
- Cirkulace respiračního syncytiálního viru (RSV) pomalu roste z nízkých úrovní, ačkoli v posledním týdnu byl pozorován mírný pokles. Celková cirkulace zůstává pod úrovní, která byla v tomto období pozorována v posledních čtyřech sezónách. Data z nemocnic ukazují rostoucí počet hospitalizací souvisejících s RSV v několika zemích, zejména u dětí mladších pěti let.
- SARS-CoV-2 nadále cirkuluje, ale ve všech věkových skupinách klesá a dopad na hospitalizace je v současné době omezený.

ECDC analýza cirkulace H3N2 podskupiny K (Threat Assessment Brief: Assessing the risk of influenza for the EU/EEA in the context of increasing circulation of A(H3N2) subclade K)

- Nově vzniklá podskupina A(H3N2) K (dříve J.2.4.1) patří k dominantní kladě 2a.3a.1 HA3 a obsahuje substituce K2N, T135K, S144N(+CHO), N158D, I160K, Q173R, K189R, T328A a S378N (podjednotka hemagglutininu 2: S49N) v genu pro hemagglutinin ve srovnání s vakcinálním kmenem A/Croatia/10136RV/2023. Jedná se o podstatně vyšší počet mutací, než jaký byl pozorován v evoluci v předchozích sezónách. Podskupina K představuje 47 % sekvencí viru A(H3N2) vložených do GISAID EpiFlu z 19 zemí EU/EHP mezi 1. květnem a 17. listopadem 2025. Tato podskupina je také rozšířená globálně. Antigenní data zveřejněná na setkání o složení vakcíny na jižní polokouli naznačují, že vakcinální kmeny A(H3N2) pro sezónu 2025-26 na severní polokouli (A/District of , resp. A/Croatia/10136RV/2023-like) se významně liší od virů z podskupin J.2.3, J.2.4 (což je ancesort podskupiny K) a J.2.5 HA. Výsledky studií sérologie u lidí také ukázaly, že po očkování byly hladiny protilátek proti mnoha nedávno cirkulujícím virům A(H3N2) – zejména těm v podskupinách J.2.2, J.2.3, J.2.4 a J.2.5 – mnohem nižší než proti referenčnímu viru ve vakcíně.

Závěr ECDC:

- Na základě aktuálně dostupných informací ECDC hodnotí riziko pro běžnou populaci EU/EHP v důsledku chřipkové sezóny s dominancí subkladu K viru A(H3N2) jako střední. ECDC hodnotí riziko jako vysoké u osob s vyšším rizikem závažného onemocnění (osoby starší 65 let, osoby s chronickými metabolickými, plicními, kardiovaskulárními, neuromuskulárními a jinými chronickými onemocněními, těhotné osoby nebo osoby s oslabenou imunitou a osoby žijící v uzavřených zařízeních, jako jsou zařízení dlouhodobé péče). I když individuální riziko závažného onemocnění zůstává podobné jako v předchozích letech, větší epidemie způsobená nižší imunitou vůči infekci by mohla vést k vyššímu absolutnímu počtu hospitalizací a zvýšenému tlaku na zdravotnickou péči. Toto hodnocení se může změnit, jakmile bude k dispozici více dat.

Doporučení:

- Osoby způsobilé k očkování, zejména ty s vyšším rizikem závažného onemocnění, by měly být očkovány bez prodlení.
- Včasná léčba postižených osob antivirotiky proti chřipce je nezbytná pro snížení pravděpodobnosti komplikací a progresu onemocnění u populací s vyšším rizikem závažného onemocnění. Antivirotika se stávají ještě důležitějšími v kontextu cirkulujícího kmene chřipky, který může být špatně spárováný s vakcínou.
- Nasazení antivirotik by mělo předcházet Testování, pokud je to možné, ale silné klinické podezření a místní epidemiologie by měly také vést k rozhodnutí indikovat antivirotika, aby se předešlo zpožděním, která by mohla jejich snížit účinnost. Antivirotická profylaxe by měla být zvážena v uzavřených zařízeních, jako jsou zařízení dlouhodobé péče, bez ohledu na status očkování. Nemocnice a zařízení dlouhodobé péče by měly přezkoumat své plány připravenosti a zlepšit své postupy prevence a kontroly infekcí, aby zmírnily tlak na systém zdravotní péči během chřipkové sezóny. Zaměstnanci a návštěvníci by měli v obdobích zvýšené cirkulace respiračních virů v nemocnicích a zařízeních dlouhodobé péče používat roušky.
- Země by měly lidem poskytovat personalizovanou komunikaci o tom, jak lze snížit přenos a jaký je dopad závažného onemocnění. To by mělo být provedeno prostřednictvím jasných sdělení o očkování, hygieně rukou a respirační etiketě.

ČR:

- Dle dat distributora je většina vakcín v ČR, které nejsou doručeny do ordinace PL, již pro tuto sezónu nedostupné. Výjimkou je efluelda, kterou lze stále u distributora objednat. Tato vakcína je určena pouze pro osoby nad 60 let věku přičemž osoby mezi 60 a 64 lety musejí vakcínu hradit, minimální výše úhrady je 1036 Kč. Na očkování následně přispívají individuálně ZP.

Antigenní změna A/H3N2 podskupiny K v porovnání s vakcinálním kmenem A/Croatia/10136RV/2023 pro sezónu 2025/26

Velká antigenní změna (tzv. antigenní drift), ke které došlo během letní chřipkové sezóny na jižní polokouli a tedy k evoluci subtypu A/H3N2 subklády K není běžná, ale v historii surveillance chřipky není neobvyklá.

Historicky známé velké antigenní změny u H3N2, jejichž přímým důsledkem byla dominance subtypu A/H3N2 známe z let 1997–1999 (změněný subtyp A/H3N2 odpovídal kmen Sydney), kdy došlo k významným adaptačním změnám, které vedly k významné antigenní změně charakterizované kmenem A/Sydney/5/1997. V letech 2003–2004: byla velká antigenní změna charakterizována kmenem(A/Fujian/411/2002). Sezóna 2014–2015 byla charakteristická evolucí kladu 3c.2a subtypu A/H3N2, mutace vedly ke vzniku nového glykosylačního místa. Tato „cukrová maska“ fyzicky blokovala přístup protilátek, což vedlo k výraznému snížení účinnosti vakcíny.

Nová subkláda K H3N2 subtypu, která je rovněž charakterizována významnou antigenní změnou a představuje ji referenční kmen A/Norway/8765/2025, se od vakcinačního kmene pro tuto sezónu liší několika aminokyselinovými substitucemi (mutacemi), které jsou zodpovědné za únik aktuálně se šířící subclade A/H3N2 před protilátkami navozenými předchozími infekcemi chřipkou A/H3N2 a do určité míry snižují účinnost vakcíny. Jedná se o mutace v povrchových bílkovinách, hemaglutininu a neuraminidáze.

V hemaglutininu rozlišujeme 11 aminokyselinových záměn **K18N**, **T151K**, **S160N**, **N161S**, **N174D**, **I176K**, **Q189R**, **A202D**, **K205R**, **T344A**, **S394N**, přičemž S160N vede k vytvoření nového glykosylačního místa (cukrové – polysacharidové masky) a mutace T151K jiné glykosylační místo ruší, tím se poměrně významně mění konformace povrchových struktur hemaglutininu. Mutace N161S se může podílet na virulenci a ovlivňuje antigenní únik.

Růžově zvýrazněné jsou mutace ovlivňující míru glykosylace, tedy maskují konformaci proteinu pod cukerným řetězcem, zeleně a oranžově zvýrazněné mutace vedou ke změně konformace a k antigennímu úniku. Modře vyznačené mutace stabilizují měny ve struktuře bílkoviny.

V neuraminidáze rozlišujeme 5 mutací (**H264N**, **D346G**, **N358D**, **N385D**, **H468R**), barevné označení charakterizuje stejné změny vlastnosti proteinu. Na neuraminidáze tedy přibývá jedno potencionální glykosylační místo a dvě další mutace ovlivňují konformaci a tedy i antigenní únik.

Obecně se viry chřipky vyhýbají imunitnímu systému pomocí několika specifických genetických strategií. N-vázaná glykosylace: virus přidává molekuly polysacharidů na své povrchové proteiny, aby maskoval antigenní epitopy.

Virus H3N2 od roku 1968 (Hongkongská pandemie) získal hemaglutinin (HA) H3N2 až 7 dalších glykosylačních míst.

Došlo ke zvýšení elektrického náboje hemaglutininu.

Změna elektrického potenciálu: Čistý kladný náboj molekuly HA se zvýšil z +7 v roce 1968 na přibližně +17,8 v posledních letech. Tento vyšší kladný náboj pomáhá viru rychleji se vázat na negativně nabitě receptory hostitelské buňky, potenciálně dříve, než ho protilátky dokážou rozpoznat.

Drift neuraminidázy (NA): Nedávný výzkum zdůrazňuje, že mutace v proteinu neuraminidázy (NA) jsou také kritickými prediktory závažnosti epidemie, ačkoli vakcíny se historicky zaměřovaly primárně na protein HA.

Zdroj: GISAID, flusurver

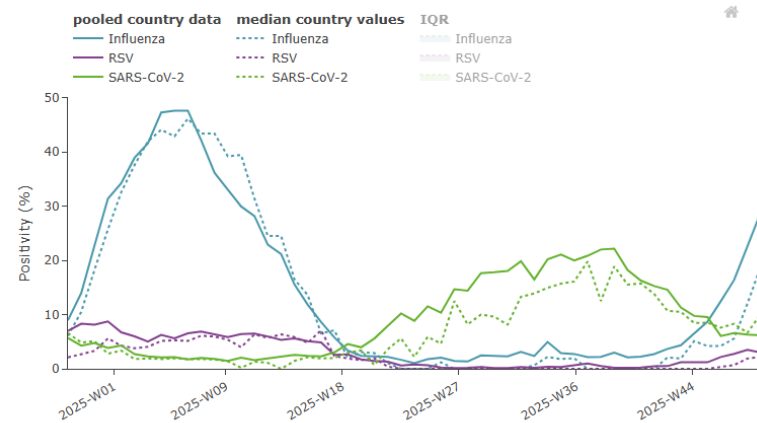
EU/EEA detekce SARS-CoV-2, RSV a chřipky 49. KT

Grafy: EU/EEA detekce SARS-CoV-2, RSV a chřipky v primární péči (a), u hospitalizovaných osob (b) a věková distribuce (c).

(a)

ILI/ARI virological surveillance in primary care – weekly test positivity

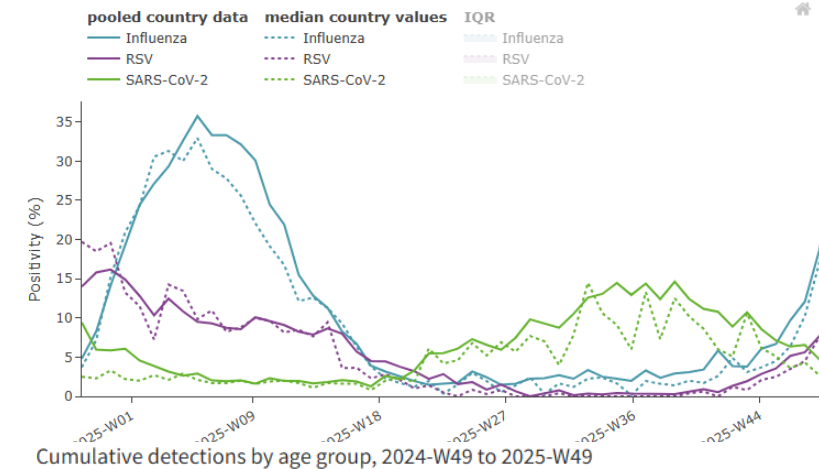
Figure Table

(b)

SARI virological surveillance in hospitals – weekly test positivity

Figure Table

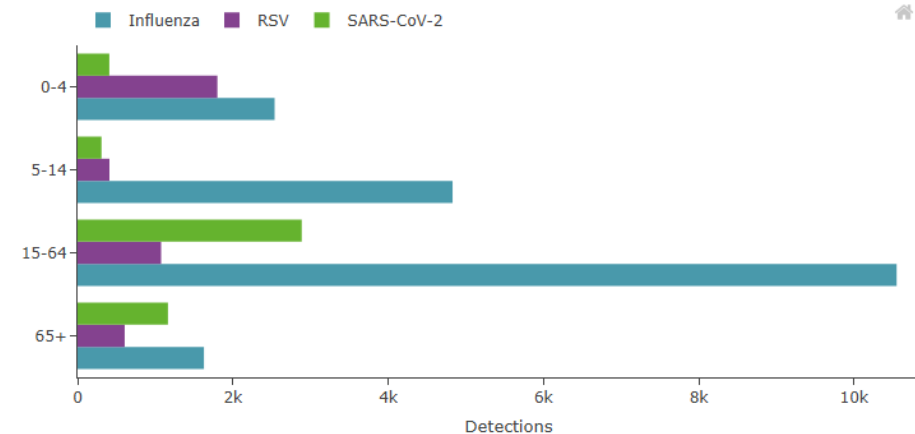
Přehled sekvenovaných kmenů virů chřipky

Genetically characterised influenza virus distribution, weeks 40–49, 2025

Subtype distribution			Subclade distribution		
Subtype	N	%	Subclade	N	%
A(H1)pdm09	463	60	5a.2a.1(D.3.1)	456	98
			5a.2a.1(D)	5	1
			5a.2a(C.1.9.3)	2	0.4
A(H3)	305	40	2a.3a.1(K)	277	91
			2a.3a.1(J.2)	13	4
			2a.3a.1(J.2.4)	8	3
			2a.3a.1(J.2.2)	7	2
B/Vic	3	0.4	V1A.3a.2(C.5)	1	33
			V1A.3a.2(C.5.1)	1	33
			V1A.3a.2(C.5.6)	1	33

(c)

Detections Proportions

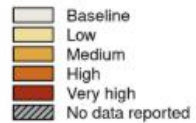
EU/EEA klíčové indikátory ARI/ILI, SARI přehled ve 48. a 49. KT

Indicator	Syndrome or pathogen	Reporting countries		EU/EEA summary	
		Week 49	Week 48	Description	Value
ILI/ARI consultation rates in primary care	ARI	16 rates (10 MEM)	18 rates (12 MEM)	Distribution of country MEM categories	7 Baseline
					2 Low
	ILI	19 rates (19 MEM)	21 rates (21 MEM)		1 Medium
					8 Baseline
ILI/ARI test positivity in primary care	Influenza	21	22	Pooled (median; IQR)	6 Low
					4 Medium
	RSV	20	20		1 Very high
					29% (19; 9.8–32%)
SARI rates in hospitals	SARI	10	12	–	3% (2.2; 1–4.7%)
					6.2% (10; 1.7–14%)
	Influenza	8	10	Pooled (median; IQR)	27% (17; 9.6–30%)
					6.2% (7.3; 5–11%)
SARI test positivity in hospitals	RSV	8	10		4.5% (2.7; 0.4–7%)
	SARS-CoV-2	7	9		
Intensity (country-defined)	Influenza	24	26	Distribution of country qualitative categories	4 Baseline
					14 Low
					3 Medium
					2 High
Geographic spread (country-defined)	Influenza	23	25	Distribution of country qualitative categories	1 Very high
					7 Sporadic
					2 Regional
					14 Widespread

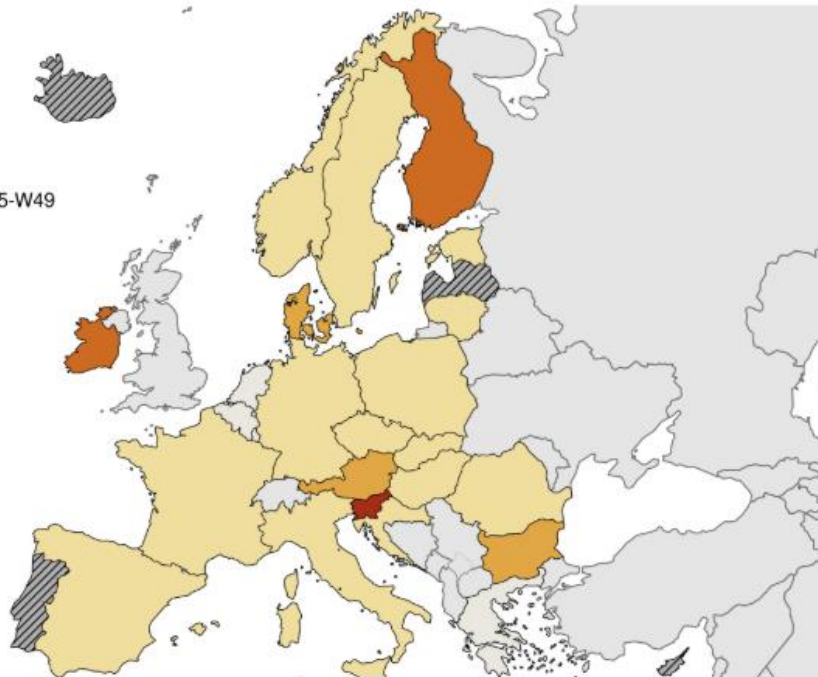
Intensity of influenza activity 2025-W49

Intensity of influenza activity 2025-W49

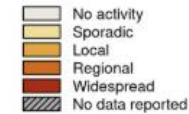
Countries not visible in the main map extent

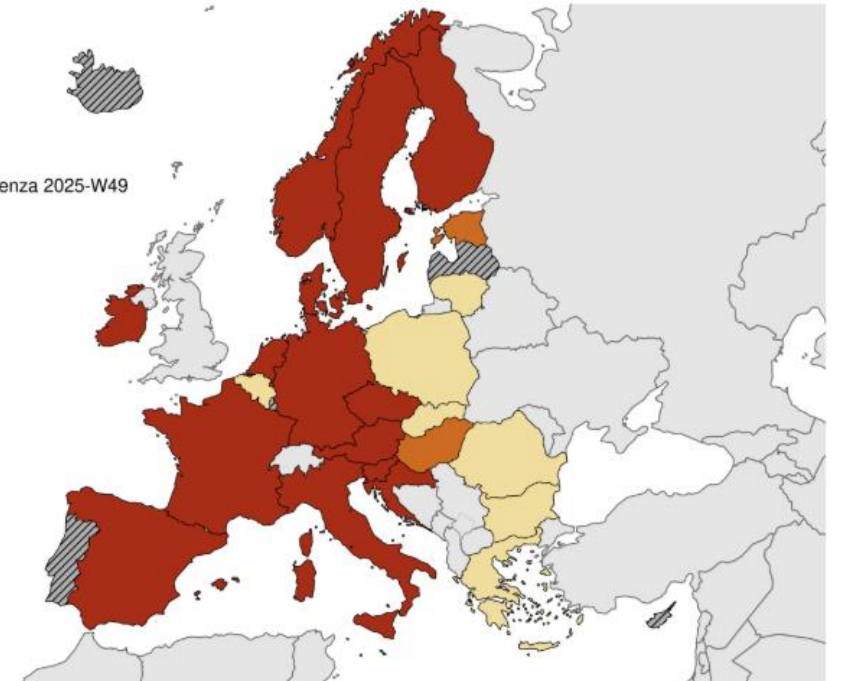
Geographical spread of influenza 2025-W49

Geographical spread of influenza 2025-W49

Countries not visible in the main map extent

Administration boundaries: © EuroGeographics
The boundaries and names shown on this map do not imply official endorsement or acceptance by the European Union. ECDC Map produced on 11 December 2025.

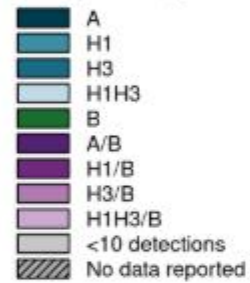

ECDC dominující subtypy viru chřipky– 49. KT

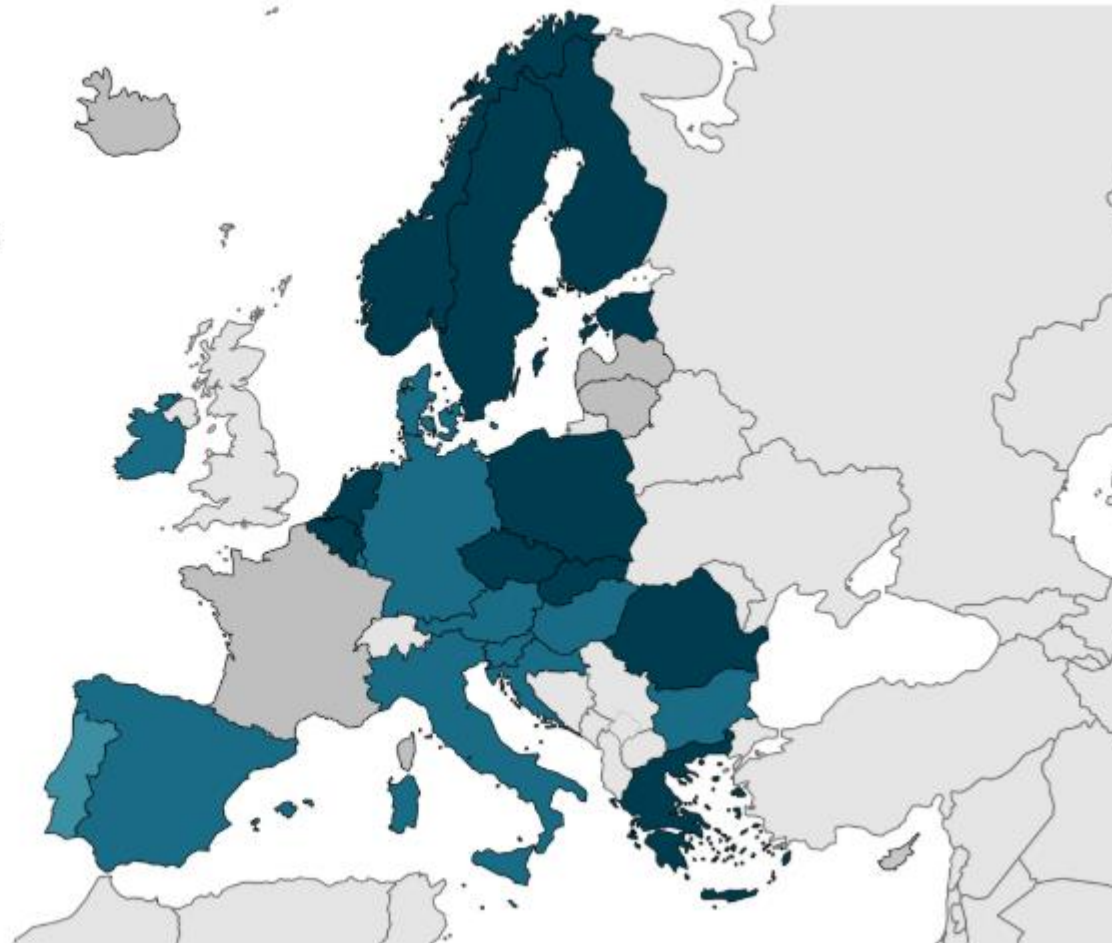
Dominant influenza virus 2025-W49

Dominant influenza virus type,
subtype/lineage, 2025-W49

Countries not visible
in the main map extent

Administration boundaries: © EuroGeographics

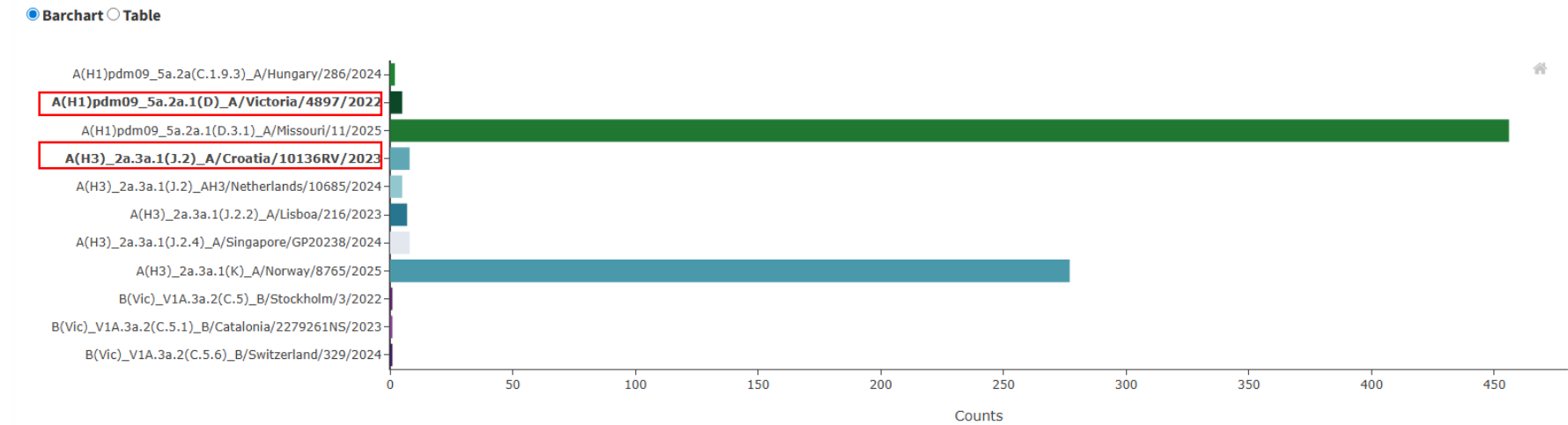
The boundaries and names shown on this map do not imply official endorsement or acceptance by the European Union. ECDC. Map produced on 11 December 2025.

ECDC charakteristika subtypů viru chřipky k 15/12/2025

ČR – charakterizace sekvenovaných virů chřipky

Taxonomické zařazení sekvenovaných virů chřipky v EU/EHP v sezóně 2025/26

Pozn: červeně označeny vakcinační kmeny

Taxonomické zařazení sekvenovaných virů chřipky v ČR v sezóně 2025/26

Subtyp	subclade	short-clade	Clade	Počet sekvencí /z počtu	Odpovídá referenční sekvenci
A /H1N1pdm09	D.3.1.1	5a.2a.1	6B.1A.5a.2a.1	3/4	A/Missouri/11/2025
A /H1N1pdm09	D.3.1	5a.2a.1	6B.1A.5a.2a.1	1/4	A/Missouri/11/2025
A /H3N2	K	2a.3a.1	3C.2a1b.2a.2a.3a.1	1/1	A/Norway/8765/2025

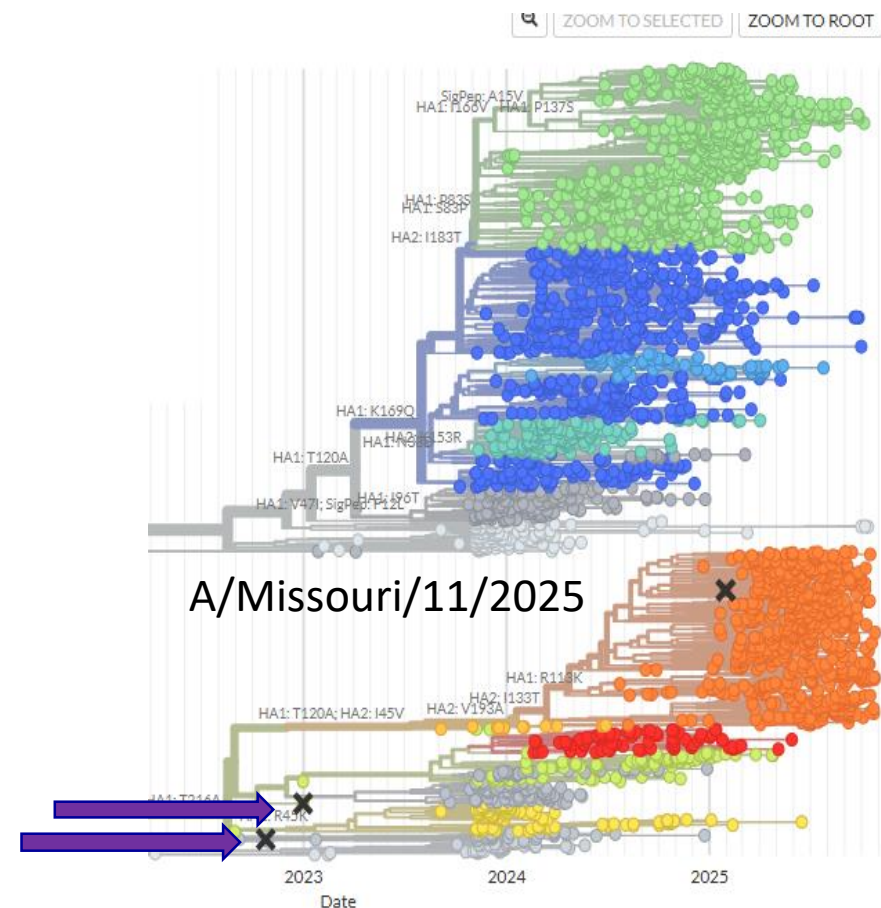
H1N1pdm – antigenní drift aktuálně sekvenovaných virů chřipky

Specifické mutace vedoucí k antigenní odlišnosti subclade K (Missouri like kmenů) od vakcinačního kmene

- S91N – změna v oblasti HA1, která zasahuje do antigenního místa C
- S181T – mutace v receptor-vazebné oblasti, ovlivňuje vazbu na sialové kyseliny
- K302R – změna v oblasti HA1, spojená s odlišnou antigenní prezentací
- E47K – mutace v HA2, která může ovlivnit stabilitu trimeru hemaglutininu

Odhady účinnosti se pohybují kolem 35 – 50 % proti symptomatické infekci pro kmeny patřící do skupiny Missouri - like, ale ochrana proti těžkému průběhu a hospitalizaci zůstává vyšší a odhad se pohybuje se mezi 60 – 80 %. Tyto odhady jsou pouze předběžné.

Vakcinální kmeny A/H1N1pdm: A/Victoria/4897/2022
A/Wisconsin/67/2022

H3N2 – subclade K - velký antigenní drift aktuálně sekvenovaných virů chřipky

Jižní polokoule zažila časnou a závažnější chřipkovou sezónu, která ještě doznívá. Důvodem je významný antigenní drift H3N2, a tedy nástup subclade A/H3N2 K, na fylogenetickém stromě označena oranžově. Odpovídající referenční kmen je A/Norway/8765/2025.

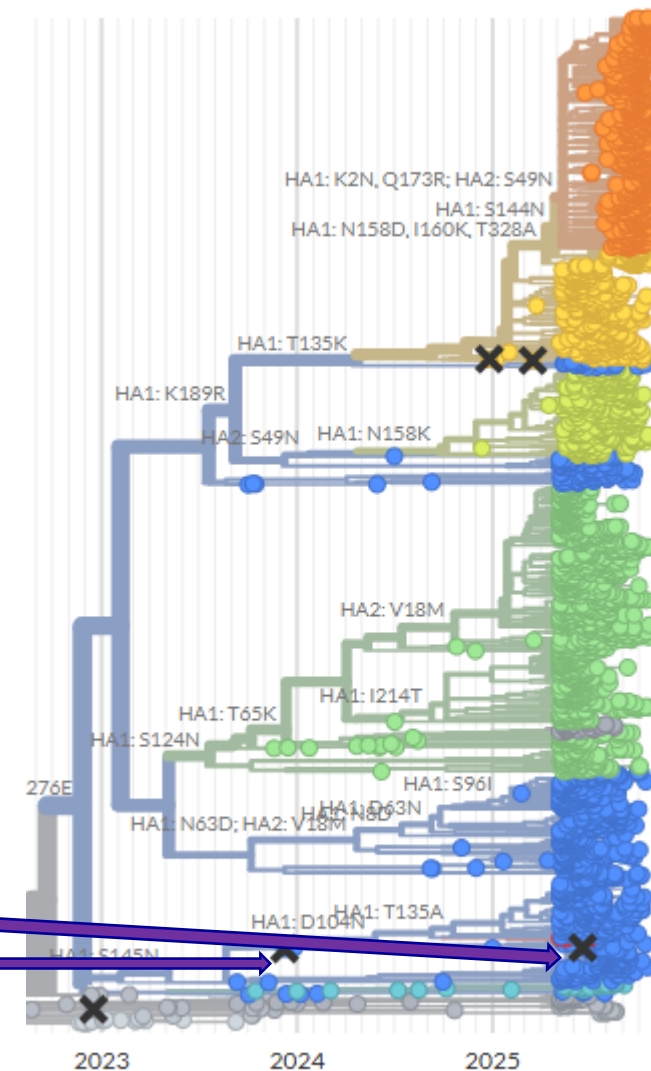
Specifické mutace vedoucí k antigenní odlišnosti subclade K (Norway like kmenů) od vakcinačního kmene :

- T135K – změna v antigenním místě A, která může ovlivnit vazbu protilátek
- K83R – mutace v oblasti HA1, spojená s odlišnou antigenní prezentací
- N121K – změna v blízkosti receptor-vazebné oblasti
- S144K – mutace v tzv. „antigenním supervariabilním místě“ (oblast hlavičky HA)

Vakcína proti chřipce A(H3N2) v sezóně 2025/26 na severní polokouli bude mít pravděpodobně nižší účinnost než v předchozích letech, protože dominantní varianta H3N2 (subclade K) obsahuje mutace, které se odlišují od vakcinačního kmene. Odhady účinnosti se pohybují kolem 30–40 % proti symptomatické infekci, ale ochrana proti těžkému průběhu a hospitalizaci zůstává vyšší. Tyto odhady jsou pouze předběžné.

Vakcinální kmeny A/H3N2: A/Croatia/10136RV/2023

A/District Of Columbia/27/2023

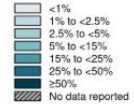
ECDC: SARS-CoV-2 monitorované varianty a varianty zájmu – 47. a 48. KT

Maps of variant proportions, 2025-W47 to 2025-W48

BA.2.86

Proportion of BA.2.86 (Omicron) among sequenced cases during 2025-W47 to 2025-W48

Countries not visible in the main map extent
Malta
Liechtenstein

Administration boundaries: © EuroGeographics
The boundaries and names shown on this map do not imply official endorsement or acceptance by the European Union. ECDC. Map produced on 11 December 2025.

Variants of Interest (VOI)

WHO label	Lineage + additional mutations	Country first detected (community)	Spike mutations of interest	Year and month first detected	Impact on transmissibility	Impact on immunity	Impact on severity	Transmission in EU/EEA
Omicron	BA.2.86	n/a	I332V, D339H, R403K, V445H, G446S, N450D, L452W, N481K, 483del, E484K, F486P	n/a	Baseline (6)	Baseline (6-8)	Baseline	Community

Maps of variant proportions, 2025-W47 to 2025-W48

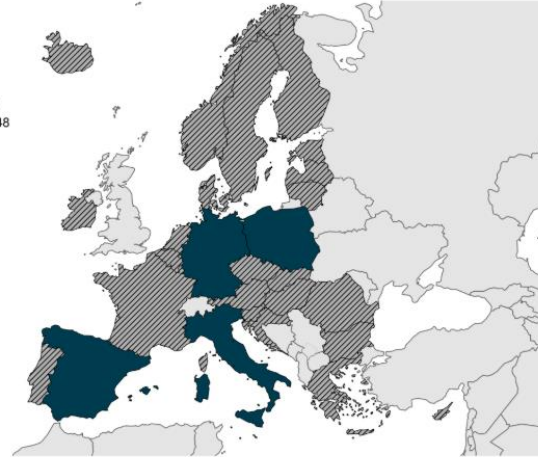
XFG

Proportion of XFG (Omicron) among sequenced cases during 2025-W47 to 2025-W48

Countries not visible in the main map extent
Malta
Liechtenstein

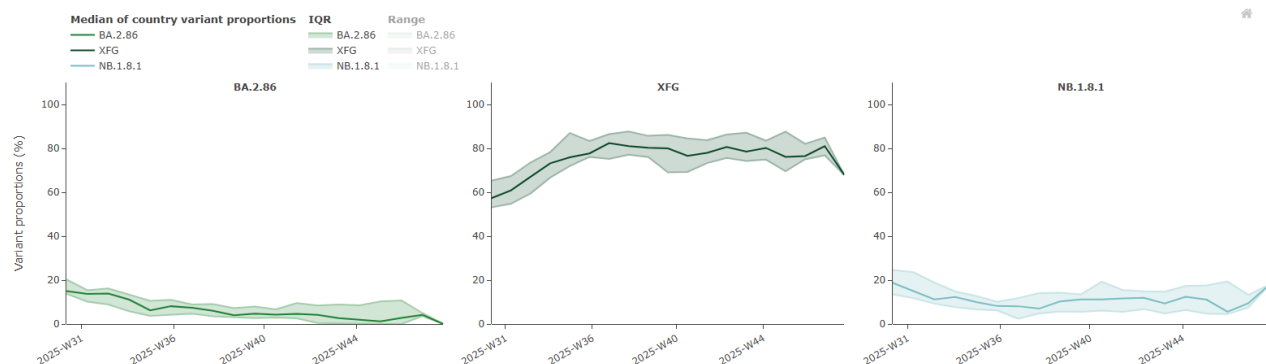
Administration boundaries: © EuroGeographics
The boundaries and names shown on this map do not imply official endorsement or acceptance by the European Union. ECDC. Map produced on 11 December 2025.

Variants under monitoring

WHO label	Lineage + additional mutations	Country first detected (community)	Spike mutations of interest	Year and month first detected	Impact on transmissibility	Impact on immunity	Impact on severity	Transmission in EU/EEA
Omicron	NB.1.8.1	n/a	G184S, A435S, K478I	n/a	No evidence	No evidence	No evidence	Community
Omicron	XFG	n/a	S31P, K182R, K444R, N487D, T572I	n/a	No evidence	No evidence	No evidence	Community

Distribuce sledovaných variant (BA.2.86, XFG, NB.1.8.1)

Distribution of 2-weekly country variant proportions

Souhrnný objem sekvenování

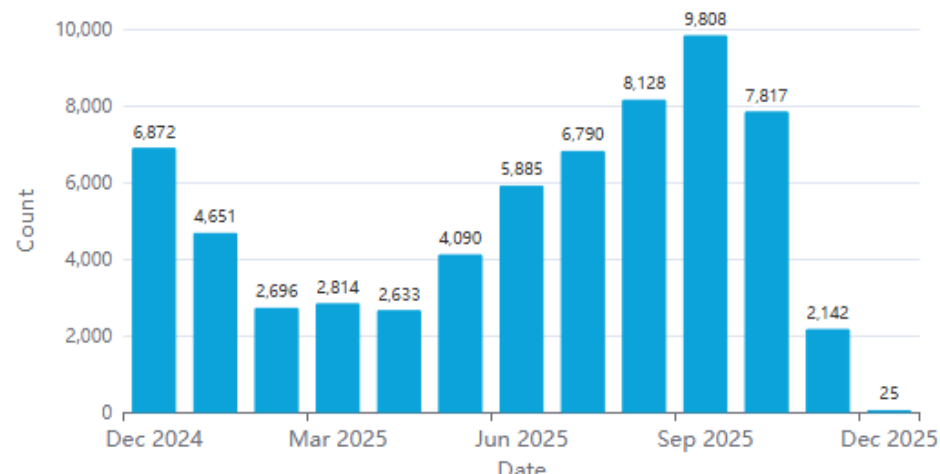
Country ↕	Data source ↕	Sequencing or genotyping volume	
		n ↕	Detection threshold ↕
Germany	GISAID	28	>15% to 20%
Italy	GISAID	8	>30%
Poland	GISAID	3	>30%
Spain	GISAID	7	>30%

Objem sekvenování v 47. a 48. týdnu

Map of volume of sequencing or genotyping, 2025-W47 to 2025-W48

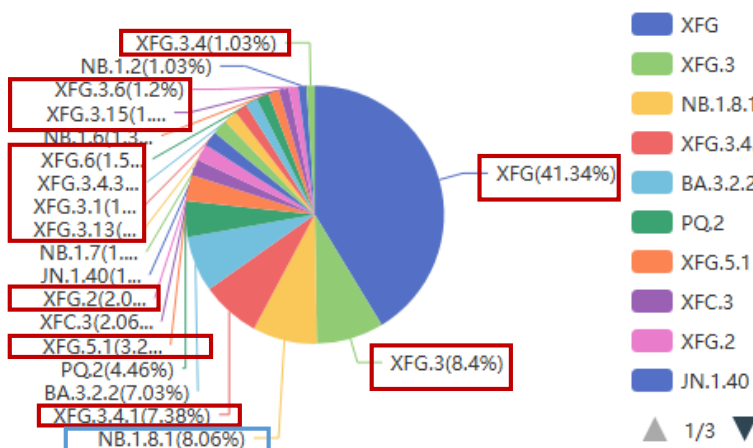
Počet sekvenací v GISAID pro WHO Evropský region

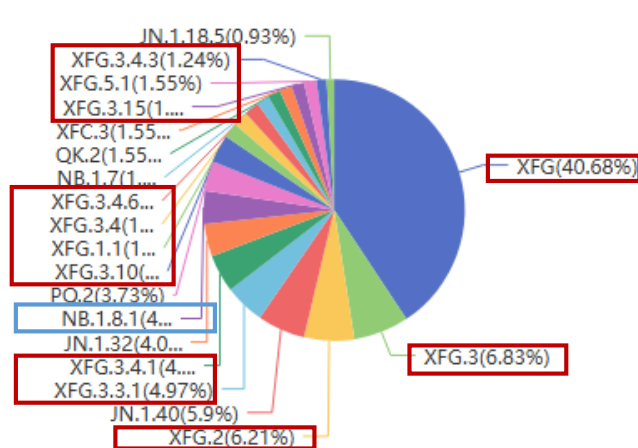

Procentuální zastoupení v rámci 20 nejčtenějších variant SARS-CoV-2

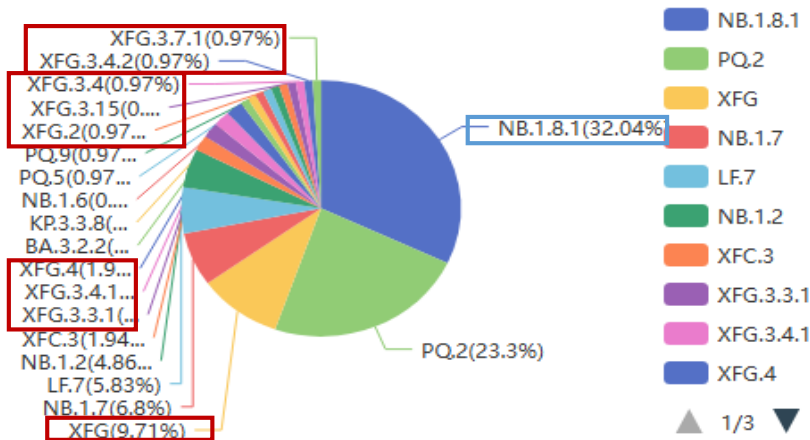
Evropa 15. 11. - 15. 12. 2025

Severní Amerika 15. 11. - 15. 12. 2025

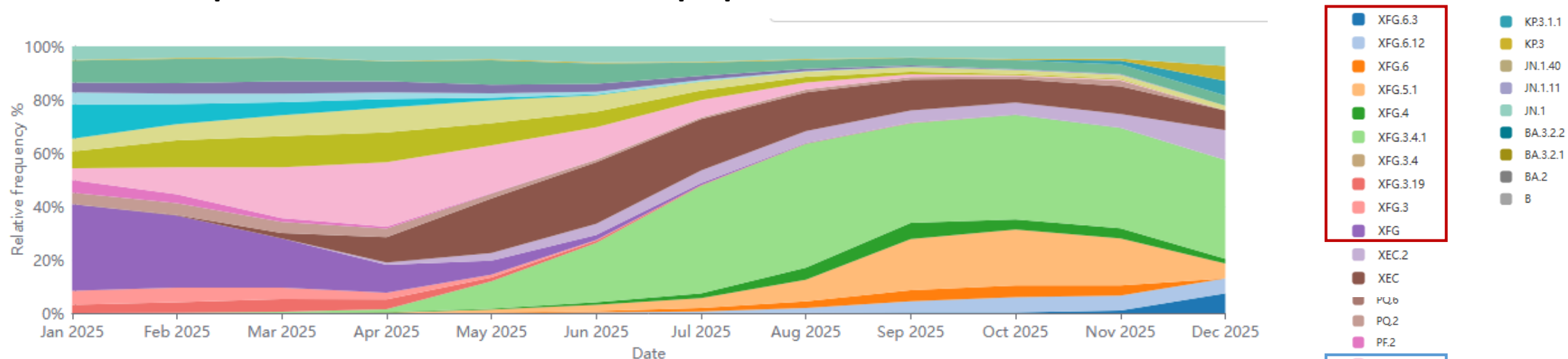

Asie 15. 11. - 15. 12. 2025

Varianta	Evropa	Severní Amerika	Asie
Počet sekvenací	726	401	106
XFG	241	131	10
XFG.3	49	22	0
XFG.3.4	6	6	1
XFG.3.4.1.	43	15	2
NB.1.8.1	47	13	33
BA.3.2.2	41	1	1
PQ.2	26	12	24

Zastoupení variant SARS-CoV-2 v Evropě podle relativní frekvence v čase

V posledním měsíci v Evropě převládá XFG (241 vzorků), následována XFG.3 (49 vzorků), XFG.3.4 (6 vzorků) a XFG.3.4.1 (43 vzorků). Všechny zmíněné varianty fylogeneticky spadají do varianty XFG (Stratus).

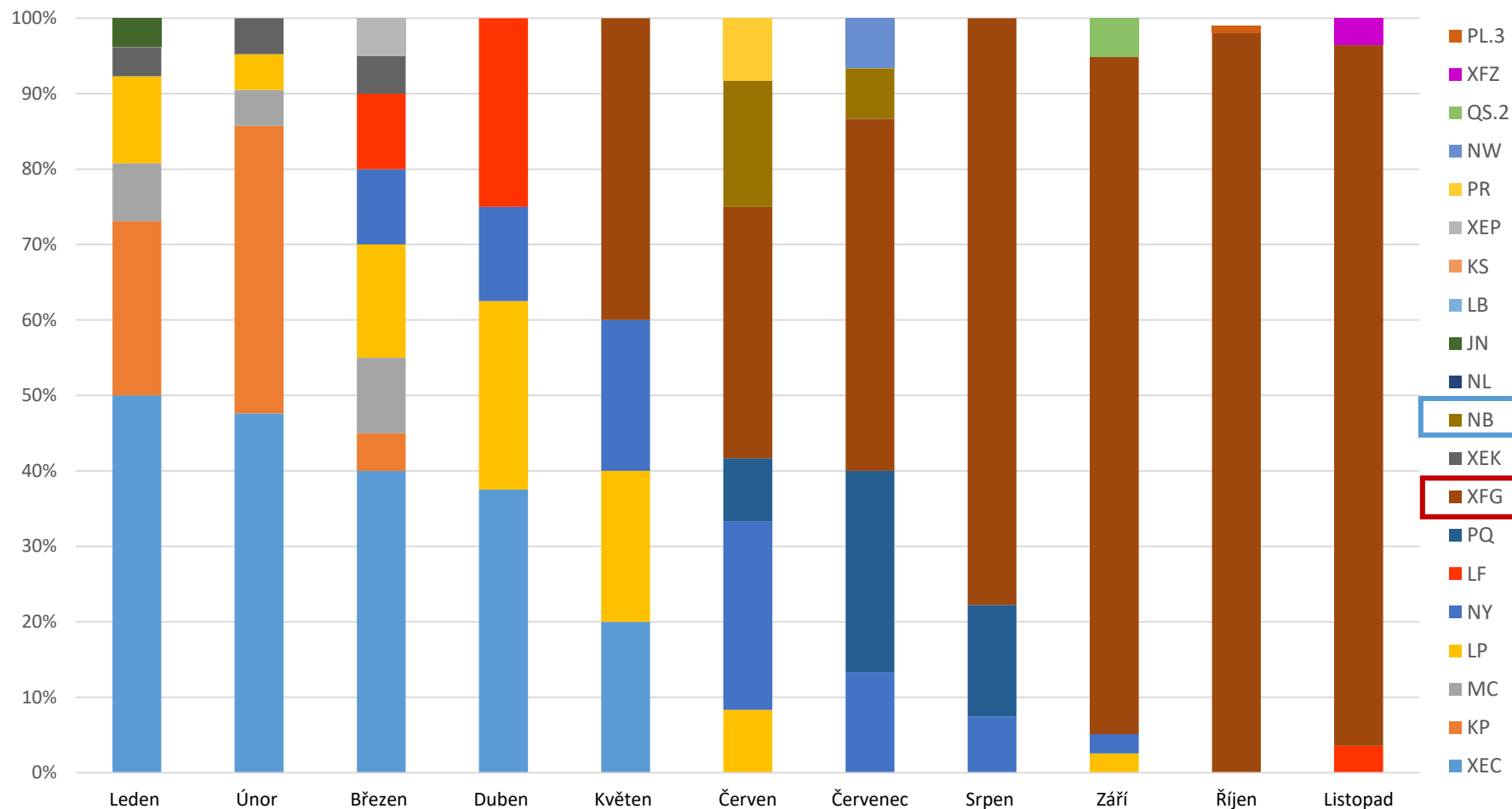
U varianty NB.1.8.1 bylo v posledním měsíci 47 zachycených vzorků. Varianty XFG a NB.1.8.1 spadají mezi monitorované varianty podle WHO i ECDC.

V Evropě (Skotsko, Nizozemí, Německo, Dánsko) se šíří varianta BA.3.2.2 (Cikáda), v posledním měsíci bylo do databáze GISAID nahráno 41 zachycených sekvencí. Varianta BA.3.2.x byla v posledních měsících detekována převážně v odpadních vodách a její šíření je očekávané. Tato varianta je poměrně evolučně vzdálená od současných variant odvozených od BA.2.86. V souvislosti s šířením této varianty se v některých zemích objevuje zvýšený počet případů, což by mohlo indikovat nástup již 3. epidemické vlny v tomto roce a 2. podzimní vlny. Varianta dostala jméno Cikáda podle velmi pomalého růstu od vzniku do objevení se.

Výsledky sekvenování SARS-CoV-2 v ČR v období leden - listopad 2025

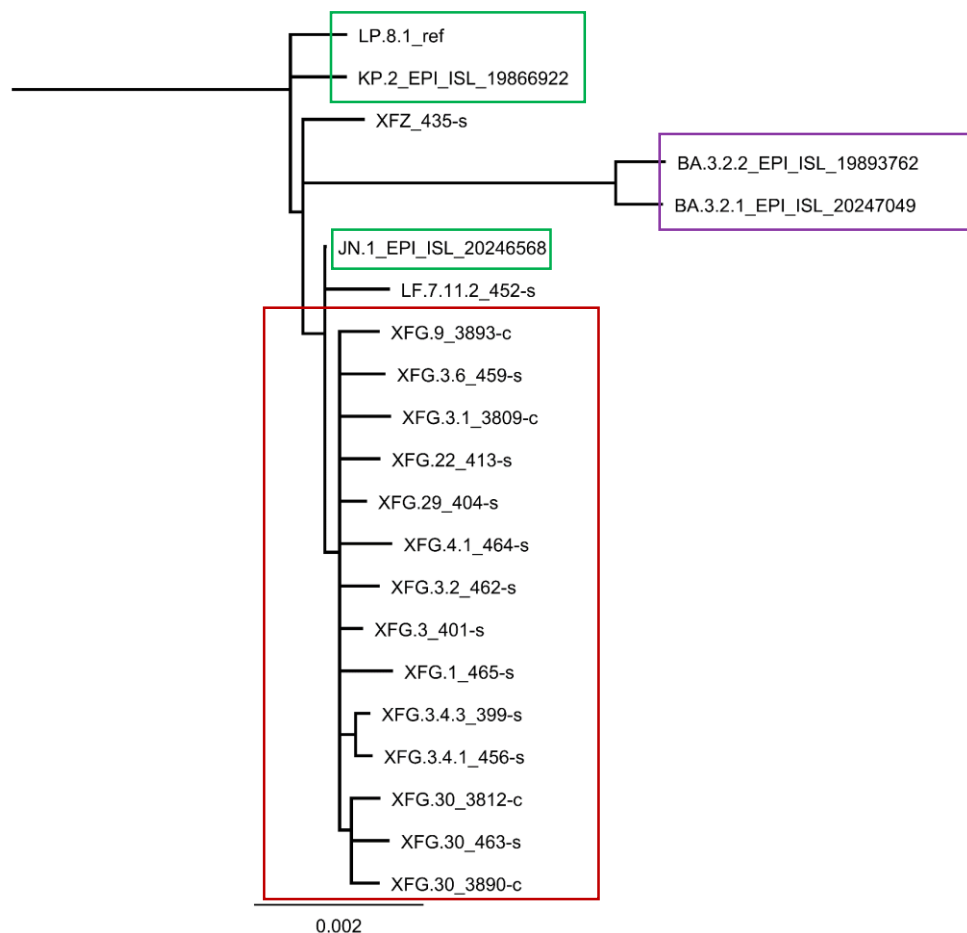
Zastoupení variant SARS-CoV-2 v ČR podle relativní frekvence v čase

Na území ČR byly v období října pouze varianty XFG - Stratus. Tyto varianty jsou sledované podle WHO i ECDC. V současné době se zpracovávají sekvenace s datem odběru listopad).

Celogenomová fylogenetická analýza variant SARS-CoV-2 v ČR

Dendrogram – fylogenetická celogenomová sekvenační analýza podle 93% podobnosti zakotvená k vakcinálnímu kmenu LP.8.1 (16 vzorků + 3 **vakcinální kmeny** + 2 **referenční sekvence** z GISAID tato data reprezentují varianty BA.3.2.x)

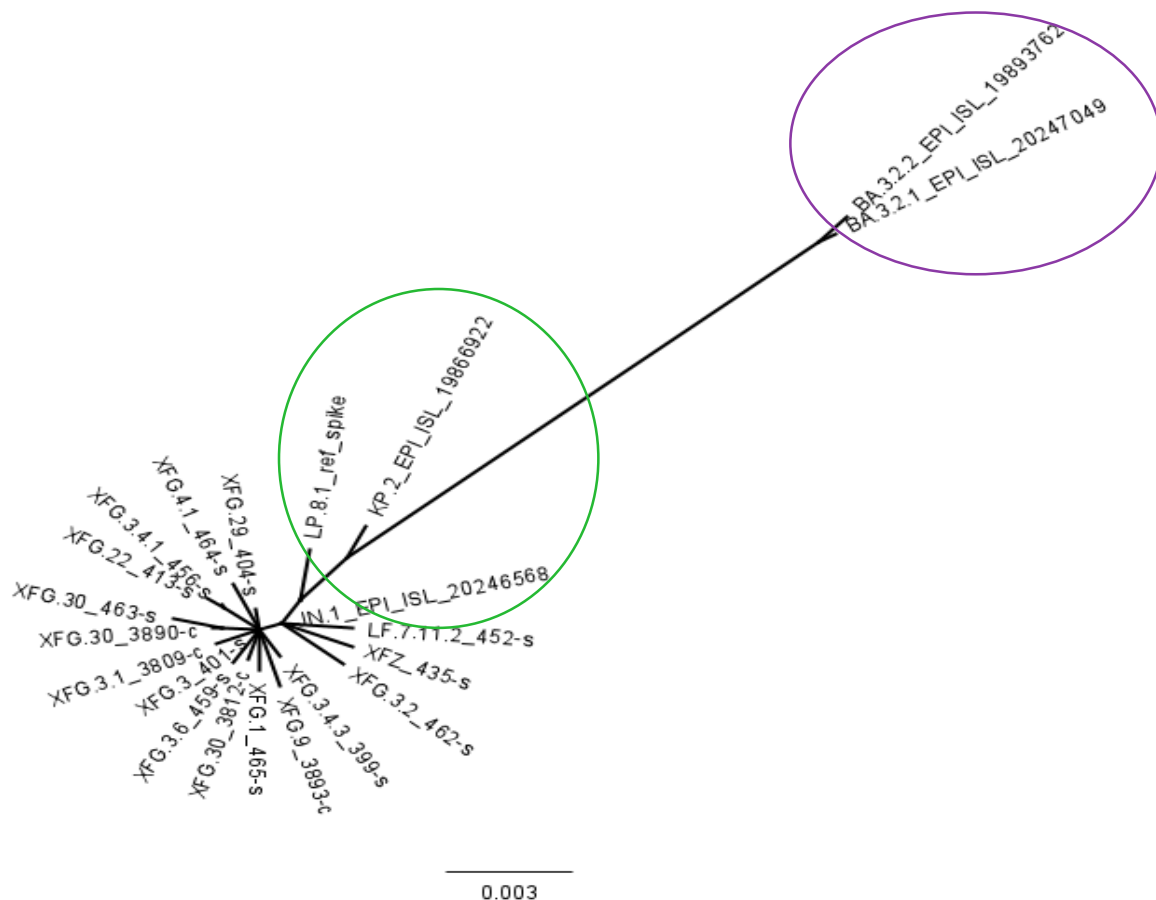

Data odběru vzorků:
11.11. – 22.11. 2025

V listopadu byly v ČR zachyceny převážně varianty XFG, které patří mezi monitorované varianty podle ECDC a WHO. Mimo tyto varianty byla detekována varianta LF.7.11.2 a nová rekombinantní varianta XFZ. Dendrogramy zobrazují fylogenetickou podobnost zachycených variant. Vysoký počet mutací mezi jednotlivými liniemi XFG spadá zejména do oblasti strukturálních proteinů. Z linií XFG se nejlépe šíří varianty XFG.3 a její subvarianty (XFG.3.4.1 a XFG.3.4.3), což je v souladu s Evropskými daty (v databázi GISAID). Pro ukázkou evoluční vzdálenosti (počtu mutací) byly do dendrogramu kromě vakcinálních kmenů přidány i varianty BA.3.2.1 a BA.3.2.2 zachycené v Evropě.

Fylogenetická analýza Spike proteinu u variant SARS-CoV-2 v ČR

Dendrogram – fylogenetická analýza Spike proteinu podle 93% podobnosti nezakotvená (16 vzorků + 3 **vakcinální kmeny** + 2 **referenční sekvence z GISAID**)

Data odběru vzorků:

2.11. – 22.11. 2025

V sekvenacích vzorků s datem odběru listopad byly zachyceny převážně varianty XFG.x, které patří mezi monitorované varianty podle ECDC a WHO. Z nezakotveného dendrogramu pro Spike protein je patrné, že varianta XFG tvoří samostatný cluster, který je vzdálený od vakcinálních kmenů, a proto má tato varianta mírné riziko imunitního úniku.

Mimo tyto varianty byla detekována varianta LF.7.11.2 a nová rekombinantní varianta XFZ. Obě tyto varianty ve jsou Spike proteinu fylogeneticky blízké vakcinálním kmenům (mají menší počet mutací než varianty XFG).

Varianty BA.3.2.x kolující v Evropě se výrazně liší i ve Spike proteinu.

- V 50. KT překročil podíl detekcí viru chřipky A v sentinelové a nonsentinelové surveillance 50% hranici. Viry chřipky A představují 64,1% podíl pozitivních detekcí, přičemž u subtypovaných vzorků detekujeme pouze subtyp H3N2. Virus chřipky typu B nebyl prokázán.
- **Od minulého týdne evidujeme tedy téměř 20% nárůst detekcí viru chřipky A.** Virologická data potvrzují, že jsme v epidemii chřipky.
- Podíl detekcí SARS-CoV-2 poklesl na 11,5 %.
- Dalšími dominantně cirkulujícími viry jsou rhinoviry, i v tomto případě podíl pozitivních detekcí klesá na 11 %.
- Podíl pozitivních detekcí RSV je nadále nízký (1,9 %).
- Od 36. KT bylo zachyceno celkem 509 případů chřipky typu A, z tohoto počtu bylo subtypizováno pouze 54 vzorků. V 9 případech byl určen subtyp A/H1pdm, ve 45 případech subtyp A/H3. Roste především podíl detekcí subtypu A/H3 a lze se domnívat, že letošní epidemie chřipky bude charakterizována dominancí A/H3N2, což odpovídá šíření subklády K.

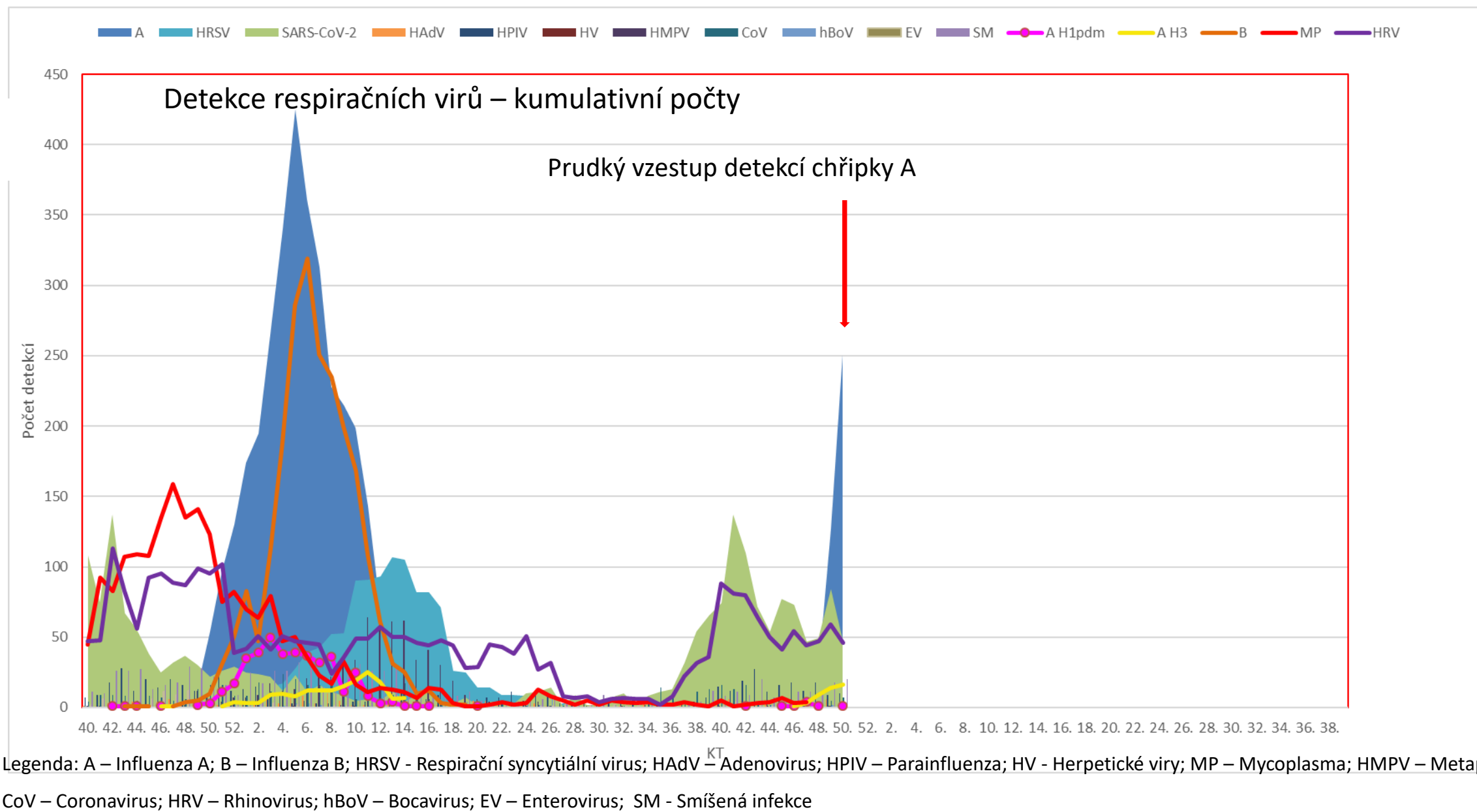
Legenda: A – Influenza A; B – Influenza B; HRSV - Respirační syncytiální virus; HAdV – Adenovirus; HPIV – Parainfluenza; HV - Herpetické viry; MP – Mycoplasma; HMPV – Metapneumovirus; CoV – Coronavirus; HRV – Rhinovirus; hBoV – Bocavirus; EV – Enterovirus; SM - Smíšená infekce

Virologická surveillance – data za 4 poslední KT

Kalendářní týden (KT)		47.	Podíl	48.	Podíl	49.	Podíl	50.	podíl	Kumulativně od 36.KT
Detekce viru	A	14	9,2%	26	15,4%	127	37,9%	251	60,0%	455
	A H ₁ pdm	4	2,6%	1	0,6%		0,0%	1	0,2%	9
	A H ₃	3	2,0%	9	5,3%	14	4,2%	16	3,8%	45
	B		0,0%		0,0%	1	0,3%		0,0%	2
	HRSV	1	0,7%	3	1,8%	8	2,4%	8	1,9%	35
	HAdV	6	3,9%	3	1,8%	6	1,8%	2	0,5%	52
	HPIV	12	7,9%	18	10,7%	9	2,7%	10	2,4%	183
	HV	3	2,0%		0,0%	1	0,3%	2	0,5%	12
	MP	4	2,6%		0,0%		0,0%	2	0,5%	40
	HMPV		0,0%		0,0%	1	0,3%	1	0,2%	4
	CoV	1	0,7%		0,0%	5	1,5%	7	1,7%	108
	HRV	44	28,9%	47	27,8%	59	17,6%	46	11,0%	752
	hBoV		0,0%		0,0%	2	0,6%	1	0,2%	10
	EV	2	1,3%	2	1,2%		0,0%	3	0,7%	24
	SARS-CoV-2	47	30,9%	49	29,0%	84	25,1%	48	11,5%	989
	SM	11	7,2%	11	6,5%	18	5,4%	20	4,8%	151
	pozitivní	152	15,9%	169	14,1%	335	23,2%	418	26,9%	2871
	negativní	806		1031		1108		1137		12860
Celkový počet vyšetření:		958		1200		1443		1555		15731

Virologická surveillance – detekce viru chřipky za čtyři poslední KT

Kalendářní týden (KT)		47.	Podíl	48.	Podíl	49.	Podíl	50.	podíl	Kumulativně od 36.KT
	A bez další subtypizace	21	13,8%	36	21,3%	141	42,1%	268	64,1%	509
	B	0	0,0%	0	0,0%	1	0,3%	0	0,0%	2
	Celkem	21	0,138	36	0,213	142	0,4239	268	64,1%	511

V 50. KT překročil podíl detekcí viru chřipky A v sentinelové a nonsentinelové surveillance 50% hranici. Viry chřipky A představují 64,1% podíl pozitivních detekcí, přičemž u subtypovaných vzorků detekujeme pouze subtyp H3N2. Virus chřipky typu B nebyl prokázán.

Od minulého týdne evidujeme tedy téměř 20% nárůst detekcí viru chřipky A. Virologická data potvrzují, že jsme v epidemii chřipky.

Od 36. KT bylo zachyceno celkem 509 případů chřipky typu A, z tohoto počtu bylo subtypizováno pouze 54 vzorků. V 9 případech byl určen subtyp A/H1pdm, ve 45 případech subtyp A/H3. Roste především podíl detekcí subtypu A/H3 a lze se domnívat, že letošní epidemie chřipky bude charakterizována dominancí A/H3N2, což odpovídá šíření subklády K. Vzhledem k velkému antigennímu driftu H3N2 lze očekávat, že účinnost vakcíny bude nižší.

H1N1pdm - i v tomto případě pozorujeme majoritní šíření driftované subclade D.3.1, jak v EU/EHP, tak v i ČR. I v tomto případě je negativně ovlivněna účinnost vakcíny.

Přesto je očkování vhodné, a to nejen ve věkové skupině osob starších 65 let. V této souvislosti je třeba připomenout, že vakcína proti chřipce chrání především před těžkým onemocněním vedoucím k hospitalizaci a případně k úmrtí. Chřipka je závažným onemocněním a nelze ji zaměňovat s nachlazením.

Podíl detekcí SARS-CoV-2 poklesl na 11,5 %.

Podíl pozitivních detekcí RSV je nadále nízký (1,9 %).

Dalšími dominantně cirkulujícími viry jsou rhinoviry, i v tomto případě podíl pozitivních detekcí klesá na 11 %.

Upozornění: v souvislosti s vánočními svátky a koncem roku bude poslední letošní zpráva uveřejněna 22. 12. 2025, další zpráva bude k dispozici 5. 1. 2026

EU/EHP 49. KT

Počet pacientů v primární péči s příznaky respiračního onemocnění se zvyšuje. Cirkulace **viru chřipky** nadále roste a většina zemí nyní hlásí rozsáhlou aktivitu s nízkou až střední intenzitou. Chřipka typu A je dominantní ve všech zemích, přičemž A(H3N2) je v posledních týdnech hnací silou rostoucího trendu. Cirkulace je nejvyšší u dětí ve věku 5–14 let. V některých zemích je pozorován nárůst hospitalizací, který postihuje všechny věkové skupiny, ale především dospělé ve věku 65 let a starší. Zpráva ECDC o hodnocení hrozeb, která hodnotí riziko chřipky pro EU/EHP v kontextu rostoucí cirkulace viru A(H3N2) subkladu K, nastiňuje klíčová doporučení, včetně očkování, používání antivirotik, používání roušek ve zdravotnických zařízeních a zařízeních dlouhodobé péče a připravenosti na zdravotní péči. Tato doporučení by měla být pečlivě zvážena a neprodleně provedena vzhledem k současné epidemiologické situaci a blížícímu se svátečnímu období. Viz: Threat Assessment Brief: Assessing the risk of influenza for the EU/EEA in the context of increasing circulation of A(H3N2).

Cirkulace RSV pomalu roste z nízkých úrovní, ačkoli v posledním týdnu byl pozorován mírný pokles. Data z nemocnic ukazují rostoucí počet hospitalizací souvisejících s RSV v několika zemích, zejména u dětí mladších pěti let.

SARS-CoV-2 nadále cirkuluje, ale ve všech věkových skupinách klesá a dopad na hospitalizace je v současné době omezený. Vzhledem k postupnému nárůstu detekcí nové varianty BA.3.2.2 (Cikáda) nelze předpovědět, že klesající trend bude pokračovat.

MERS CoV: Dne 3. prosince 2025 francouzské ministerstvo zdravotnictví oznámilo dva importované případy lidského koronaviru respiračního syndromu (MERS-CoV) z Blízkého východu s cestovní anamnézou na Arabský poloostrov. Oba případy byly součástí stejné skupinové cesty. Země by měly cestovatelům vracejícím se ze všech oblastí postižených virem MERS-CoV doporučit, aby vyhledali lékařskou pomoc, pokud se u nich během dvou týdnů po návratu objeví respirační onemocnění s horečkou a kašlem nebo průjmem, a aby informovali svého poskytovatele zdravotní péče o svém nedávném cestování. Pravděpodobnost trvalého přenosu z člověka na člověka mezi běžnou populací v Evropě zůstává velmi nízká a dopad onemocnění na běžnou populaci je považován za nízký.

MPOX: V Británii byl identifikován nový kmen MPXV, jedná se rekombinantu mezi klady Ib a IIb. V současné době nejsou k dispozici žádné veřejné údaje o závažnosti případu, ale je hlášena cestovní anamnéza z Asie. Sekvence je veřejně dostupná v GISAID. <https://virological.org/t/inter-clade-recombinant-mpox-virus-detected-in-england-in-a-traveller-recently-returned-from-asia/1015>

Epidemiologický souhrn ČR:

V 50. týdnu roku 2025 dosáhla v ČR nemocnost akutních respiračních infekcí (ARI) úrovně 1486 na 100 000 obyvatel, což představuje vzestup o téměř 20 % v porovnání s předchozím týdnem. Počty nemocných se zvyšují ve všech krajích a ve všech věkových skupinách, nejvíce u dětí ve věku 6 až 14 let. Aktuálně nejvyšší nemocnost je hlášena z Karlovarského a Jihomoravského kraje.

V kategorii chřipkových onemocnění (ILI) se v ČR nemocnost i nadále výrazně zvyšuje, a to ve všech věkových skupinách. Situaci je možné hodnotit jako regionální chřipkovou epidemii.

Očkování proti chřipce lze nadále doporučit, ale je nutné upozornit na to, že ochrana nastupuje až za 10 - 14 dnů od podání vakcíny. Vzestup nemocnosti akutních respiračních infekcí včetně chřipky lze očekávat i v následujících týdnech.